

Fiatalok, a ma fiataljai, ti vagytok a valaha élt legkiváltságosabb emberek ezen a földön. A történelemben először egy generáció – a tiétek – tartja kezében a kulcsot a fajunk előtt álló legnagyobb kihíváshoz, amióta büszkén homo sapiensnek hívjuk magunkat. Ez a kihívás a változás, a mélyreható és időben történő változás.

A kiváltsággal felelősség is jár. Tiétek a kiváltság, hogy a változás kihívásának megfeleljetek, de szintén tiétek a felelősség, ami a kiváltsággal jár: annak a felelőssége, hogy a változásnak aktív és hatékony képviselői, közvetítői legyetek.

Hogy megfeleljetek e felelősségnek, meg kell értenetek a probléma természetét és lehetséges megoldásait. Miért is kell nekünk, az emberek családjának a változás kihívásával szembenézni? És mit tehettek ti, a generációtok, hogy e kihívásnak megfeleljetek? Van-e a kérdésekre egyenes válasz?

Azért áll előttünk az alapvető és időben történő változás kihívása, mert a világ, melyet apáitok és ősitek alakítottak ilyenre, nem fenntartható. „Nem fenntartható” azt jelenti, hogy ha a világ nem változik meg, akkor összeomlik. Nem működhet tovább úgy, ahogy most.

Csak nézzetek körbe! A nyarak egyre forróbbak, a telek enyhülnek, a viharok egyre hevesebbek, a szélsőségek egyre erősebbek, egyre inkább megjósolhatatlanok a variációk. Egy kicsit enyhébb idő lehet jóleső sok éghajlaton, csak éppen a globális felmelegedés azt is jelenti, hogy kevesebb eső esik a termőföldekre; hogy erdők pusztulnak el; hogy a talajvíz szintje süllyed, és hogy a sarki jégtakarók olvadása miatt a tengerszint emelkedik a világon mindenütt.

Vajon mennyi idő van még addig, amikor emberek milliárdjai jutnak a napi megélhetést sem biztosító nyomorba? Mikor százmilliók kényszerülnek elhagyni otthonukat, hazájukat hurrikánok és árvizek miatt? Mikor egész városok és egész szigetek kerülnek víz alá?

A globális felmelegedés és a klímaváltozás csak egy jelen világunk „fenntarthatatlanságai” közül. A városok túlnépesedése, az emberek tömegeit érintő egészségi problémák, a tolerancia hiánya miatti erőszak és a rövid távú gazdasági érdekek alapján indított háborúk tartoznak sok egyéb mellett az életet és a jól-létet fenyegető tényezők közé bolygónkon. Mi, az idősebb generáció tagjai megsértettük a természet életbevágó egyensúlyait; azokat, melyek szükségesek a ti életetek – és más fajok milliárdjainak – fenntartásához, fennmaradásához. Most nektek, a fiatalabb generációnak kell hibáinkat korrigálnotok, a károkat kijavítanotok.

Bolygónkon majd hét billió ember él. Vajon hányan élik túl a következő tíz évet? Vagy a következő ötöt, hármat? És ha az emberiség egy része elpusztul, vajon a maradék hogyan fog boldogulni egymástól való függésünk, valamint annak fényében, hogy hajlamosak vagyunk erőszakhoz nyúlni rövid távú érdekeink biztosítása érdekében? Ha a világ tovább halad a lejtőn lefelé, ha a gazdagok és hatalmasok hozzáállása nem változik, amíg még lehetne, olyan világégés következik be, amit senki nem fog megúszni sértetlenül.

A válasznak a kérdésre, hogy miért van szükség időben végrehajtott és alapvető változásra a világban, nyilvánvalónak kell lennie. Vagy változunk, vagy elsüllyedünk. De vajon mit tehettek ti, a ma fiatal generációja, hogy a szükséges változást létrehozzátok?

Erre a kérdésre is egyenes a válasz. Két bölcs mondást kell megszívleljetek, amiket a földön valaha élt két legbölcsebb ember mondott. Albert Einstein azt mondta: „Nem lehet egy problémát megoldani azzal a gondolkodásmóddal, amely teret adott megszületéséhez”.

Mahatma Gandhi azt mondta: „Legyél te a változás, amelyet a világban akarsz látni.”

Nézzük először Einstein mondását. Új gondolkodásmódot kell elsajátítanotok. Azaz nem csak több adatra, több információra van szükség, nem csak jelen tudásunk szimpla bővítésére. Új tudásra, a gondolkodás új útjaira van szükség. Van, aki ezt új paradigmának hívja.

Az új paradigma kifejlődése már elkezdődött. Van, hogy holisztikus paradigmának, a gondolkodás integráns módjának, vagy a világ rendszerszerű látásának hívják. A fő és meghatározó jellegzetessége az, hogy nem darabolja fel a világot annak érdekében, hogy megértsük azt. Nem egyszerűsíti a tapasztalás változatosságát egy vagy két tényezőre az elemezhetőség kényelmessége érdekében. Az „elemző közelítésmód” hasznos technológiai tudást eredményez, de nem tekinthető igazi megismerésnek. Az a specialista, a szakember tudása, aki egyre többet tud egyre kevesebbről. A szakosított tudás, amelyet egy technikus birtokol, alkalmas egy szakterületre alkalmazva, ám nem alkalmas, ha azt a szakterületet magában foglaló egészre akarjuk alkalmazni. A betegséget meggyógyítja, miközben a beteg meghal.

A társadalom meghatározó többségének tudása fragmentált, és nem csak alapvetően hiányos, de alapvetően félrevezető. A világ dolgai nem különálló darabok, függenek egymástól. Élenjáró tudósok ma már belátják, hogy a természet minden része kapcsolatban áll, összefügg egymással; és végső soron minden mindennel összefügg, pont a kapcsolatuk miatt és annak révén.

A józan tudás figyelembe veszi a kapcsolatokat. Érzékeli az erdőt is, nem csak a fákat. A fák az erdő szerves részei, és nem ismerhetünk egyetlen fát sem anélkül, hogy képünk lenne az erdőről, amelyben az a fa nő.

Mi egy organikus világban élünk, tudásunknak is organikusnak kell lennie: egésznek és integránsnak. Ez a tudás elérhető. Ez az a tudás, amelyre a világ megváltoztatásához szükségünk van. Megváltoztatni a ma nem fenntartható, haldokló világát, egy fenntartható és életteli világgá. A Giordano Bruno Globális Változás Egyetem (Giordano Bruno Global Shift University) elkötelezett az ilyen tudás gyűjtése mellett, olyan emberek összehozása mellett, akik fejlesztik azt és képesek azt hatékonyan átadni.

Gondolkodjunk el most Gandhi mondásán! Miért fontos, hogy „legyünk” az a változás, amelyet a világban látni akarunk? Vajon magunk megváltoztatása a jó út a környező világ megváltoztatása felé?

A válasz: igen, az. Egy kritikusan bizonytalan rendszerben egész kis változások jelentős átalakuláshoz vezethetnek. Biztos hallottatok a „pillangó-hatásról”. A népszerű történet szerint, ha egy királylepke dél-Kaliforniában megrebbenti szárnyát, hatására egy vihar keletkezik Mongóliában. A lepke által keltett kicsi légmozgás addig nő, míg megváltoztatja az időjárási mintázatokat a bolygó másik oldalán. Ez valóban megtörténhet, bár a kifejezés eredete nem innen származik. A pillangó-hatás a káoszelmélet Lorenz-attraktorának alakjára utal. Edward Lorenz meteorológus az 1960-as években a Föld időjárásának modellezését megkísérelve fedezte fel; ez egy matematikai egyenlet által leírt pálya, melynek két „szárnya” van, melyek a Föld időjárásának egy-egy lehetséges fejlődési útját modellezik. Lorenz azt találta, hogy még egészen kicsiny változások az időjárást befolyásoló tényezők értékeiben is generálhatnak váratlan, eleinte megjósolhatatlan váltást a globális időjárási mintázatokban, melyek úgy jellemezhetők, hogy a „pillangó” egyik szárnyáról az időjárás áttér a másik szárnyra.

Az a helyzet, hogy egy kaotikus rendszer – és a Föld időjárása ilyen – nagyon érzékeny és természeténél fogva megjósolhatatlan. De nem csak a Föld időjárása kaotikus: a világ gazdasága is az, a világ pénzügyi rendszere és a Föld természeti környezete is az. E

rendszerek mindegyike a káosz határára került, és ennek következtében nagyon érzékenyekké váltak. Pillangó-hatás fordulhat elő bennük.

Pont ti, korunk fiatal generációja lehetnek a pillangó, melynek lényegi hatása lehet. Pontosan a megfelelő időpontban születettek: akkor, amikor a benneteket körülvevő világ kaotikussá válik, és így nyílttá a változásra.

Nemigen lehet valódi változásokat elérni egy stabil társadalomban: erőteljes védekezési mechanizmusai vannak a változás ellen. Egyszerű oka van ennek: azok, akik kezében a hatalom van, félnek a változástól – lehet, hogy az megfosztja őket előjogaiktól. Legyenek bár politikusok, menedzserek, egyházi, oktatási vagy társadalmi hatóságok, a hatalmon lévők, hacsak nem kivételesen nyitottak és bölcssek, mindent megtesznek, ami módjukban áll, a status quo fenntartására. Megpróbálják „kiközösíteni” azokat, akik a változást akarják – nem szó szerint, mint az egyház tette a középkorban, hanem modern eszközökkel: ignorálva őket, és ha az ignorálás nem elégséges, akkor diszkreditálva, nevetségessé téve és elkülönítve őket.

Ez nem legyőzhetetlen nehézség a ma fiatal generációja számára. A világ meghatározó erői ma még ellenállnak a változásnak, de már nincs elég erejük, hogy hatékonyan ellenálljanak neki. A kortárs társadalmak már nem stabilak; többszörös krízistől szenvednek, gazdasági, pénzügyi, sőt szociális és kulturális krízistől. Közelednek a káosz állapota felé, és a káosz állapotában új gondolkodás új viselkedéshez, és így hatékony innovációhoz vezethet. Kis csoportok és látszólag jelentéktelen kezdeményezések óriási változásokat katalizálhatnak.

Volt már káosz az emberiség történetében korábban is. De eddig az lokális volt. Így a változás lehetősége is lokális volt. A ma káosza globális, és a lehetőség a változásra, amit megteremt, az is globális. Nem csak butaság lenne ezzel a lehetőséggel nem élni: az emberiséggel szembeni bűn lenne.

You, the young people of today, are the most privileged people who have ever lived on this earth. For the first time in history, one generation - your generation - holds the key to the greatest challenge our species has faced since it proudly named itself homo sapiens. This is the challenge of change of profound and timely change.

Privilege entails responsibility. You have the privilege to meet the challenge of change, but you also have the responsibility that goes with the privilege: the responsibility of being an active and effective agent of change.

To live up to this responsibility you need to understand the nature of the problem and its possible solution. Why do we, the human family, face the challenge of change? And what can you, your generation, do about meeting the challenge? There is a straightforward answer to both these questions.

We face the challenge of profound and timely change because the world your fathers and forefathers have created is not sustainable. "Unsustainable" means that if the world doesn't change, it will break down. It cannot keep going as it is.

Take a look around you. Summers are getting hotter, winters milder, storms more violent, the extremes more pronounced, the variations more unpredictable. A little less cold could be a good thing in many climes, except that global warming also means that less rain is falling on productive lands; that forests are dying; that water-tables are dropping, and that, because ice is constantly melting into the Arctic and Antarctic oceans, sea levels are rising the world over.

How long before thousands of millions will be pressed below the level of bare subsistence? Before hundreds of millions will be driven from their homelands by hurricanes and floods? Before whole cities and entire islands will be submerged?

Global warming and the resulting climate change are just one of several "unsustainabilitys" in today's world. Urban overcrowding, the breakdown of the health of vast populations, violence born of intolerance, and war waged to secure short-term economic interests are among the many threats to life and wellbeing on this planet. We of the older generations have impaired the vital balances of nature; balances that are needed to sustain your life, and the life of myriad other species. Now you, the younger generation, must correct our errors and repair the damage.

We are nearly seven billion humans on the planet. How many of us will survive the next ten years? The next five years, or the next three? And if some of us go under, how will the rest manage, given our interdependence and our proneness to resort to violence to assure our short-term interests? If the world continues its downhill slide, and if the mindset of the rich and powerful doesn't change while there is time, there will be a holocaust from which no one will emerge unscathed.

The answer to the question, why we must have timely and profound change in the world, should be clear. We either change, or we go under. But what can you, today's young generation, do to create the required change?

The answer to this question is straightforward as well. You need to take to heart two wise sayings, by two of the wisest people who ever walked the earth. Albert Einstein said, you can't solve a problem with the kind of thinking that gave rise to the problem. And Mahatma Gandhi said, be the change you want to see in the world.

Take Einstein's insight first. You need to adopt new thinking. This means not just acquiring more data, more information, mere additions to the current kinds of knowledge. It means new knowledge, a new way of thinking. Some call it a new paradigm.

The new paradigm is in active development. It is variously called the holistic paradigm, the integral mode of thinking, or the systemic view of the world. Its main and decisive feature is that it doesn't fragment the world in order to understand it. It doesn't reduce the diversity we experience to one or two factors for the convenience of analyzing it. The "analytic approach" can provide sound technical knowledge, but not true understanding. It's the knowledge of the specialist, who knows more and more about less and less. Specialized knowledge, the knowledge of the technician, while good for specific applications, fails when it comes to coping with the whole in which that application occurs. It cures the illness, but loses the patient.

The knowledge of mainstream society is fragmented, and it's not only fundamentally incomplete; it's fundamentally misleading. Things in the world are not separate, independent of one another. As cutting edge scientists now realize, all things in nature are connected; and in the final count all things are what they are because of and through their connections.

Sound knowledge takes into account the connections. It perceives the forest and not only the trees. Trees are an organic part of the forest, and you cannot know a single tree in the absence of having an idea of the forest in which that tree is growing.

We live in an organic world, and our knowledge must be organic: whole and integral. Such knowledge is available. It's the knowledge you need to live up to the challenge of changing the world. Of changing today's unsustainable, moribund world into a sustainable and vital world. The Giordano Bruno GlobalShift University is committed to gathering such knowledge, to bringing together the people who develop it and who can effectively deliver it. Consider now Gandhi's advice. Why is it important to "be" the change you want to see in the world? Is changing yourself the right and proper way to change the world around you?

The answer is that it is indeed. In a critically unstable system even small "fluctuations" can provoke major transformations. You have heard of the "butterfly effect." The popular story is that when a monarch butterfly flaps its wings in Southern California a storm develops in Outer Mongolia. The tiny air current created by the butterfly grows and grows, until it changes the pattern of weather on the other side of the globe. This is entirely possible, although the actual origin of the term is different. It refers to the shape of the "chaotic attractor" that meteorologist Edward Lorenz discovered in the 1960's when he tried to model the world's weather. This attractor, a mathematically generated modeling device, has two "wings" where each wing models one path in the evolution of the world's weather. Lorenz found that even tiny alterations in the factors that influence the weather can make for a sudden, and initially unpredictable, shift from one of the wings of the "butterfly" to the other from one global weather-pattern to another.

The fact is that a chaotic system —and the world's weather is such a system —is supersensitive and inherently unpredictable. But not only the world's weather is chaotic: so is the world's economy, the world's financial system, and the world's natural environment. All these systems have now been pushed to the edge of chaos, and as a result they have all become supersensitive. Butterfly effects can come about in them.

You, the young generation of our time, are precisely positioned to be the butterfly that creates the crucial effect. You were born at exactly the right time: at the time when the world around you is becoming chaotic, and so opening to change.

It's hardly possible to create real change in a stable society: it has powerful defenses against it. There is a simple reason for this: those who hold the reins of power fear change –it may divest them of their privileges. Whether they are politicians, business managers, or ecclesiastical, educational, or social authorities, the powerful, unless they are exceptionally open and wise, do everything in their power to maintain the status quo. They try to “excommunicate” those who want change –not literally, as the Church did in the Middle Ages, but by modern means: by ignoring the agents of change, and if ignoring them is not feasible, then by discrediting, ridiculing, and isolating them.

This is not an insurmountable problem for today's young generation. The dominant forces in the world still resist change, but they no longer have the power to resist it effectively. Contemporary societies are no longer stable; they suffer from multiple crises, economic, financial, even social and cultural crises. They are approaching a condition of chaos, and in a condition of chaos new thinking can spawn new behavior and lead to effective innovation. Even small groups and seemingly minor initiatives can catalyze major change. There was chaos in the human world in the past as well. But it was local. And the opportunity to change was likewise local. Today's chaos is global, and the opportunity it brings is also global. Failing to seize it would be not just height of stupidity: it would be a crime against humanity.

(László Ervin)